

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ПОСЛАНИЧКА ГРУПА
СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА
26. април 2017. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 26. 04. 2017

Оргјед.	Број	Прилог	Вредности
СЗ	7-1052	/	

14

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1) Закона о Народној скупштини и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине, подносим **Предлог закона о изменама и допунама Закона о судијама**, с предлогом да се, сходно члану 167. Пословника Народне скупштине, донесе по хитном поступку.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

др Александар Мартиновић

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СУДИЈАМА

Члан 1.

У Закону о судијама („Службени гласник РС”, бр. 116/08, 58/09 – УС, 104/09, 101/10, 8/12 – УС, 121/12, 124/12 – УС, 101/13, 108/13 - др. закон, 111/14 – УС, 117/14, 40/15, 63/15 – УС, 106/15 и 63/16 – УС), у члану 72. став 1. мења се и гласи:

„Председник суда бира се на четири године и може бити још једном изабран за председника истог суда.”.

Члан 2.

У члану 74. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Председнику суда, који у току мандата наврши радни век, судијска функција и функција председника суда престају истеком мандата председника суда.”.

Досадашњи ст. 2. и 3. постају ст. 3. и 4.

Члан 3.

Председник суда, који је изабран на мандат од пет година у складу са Законом о судијама („Службени гласник РС”, бр. 116/08, 58/09 – УС, 104/09, 101/10, 8/12 – УС, 121/12, 124/12 – УС, 101/13, 108/13 - др. закон, 111/14 – УС, 117/14, 40/15, 63/15 – УС, 106/15 и 63/16 – УС), наставља са радом до истека мандата и може бити изабран за председника истог суда још једном на мандат од четири године.

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 148. став 3. Устава Републике Србије, којом је утврђено да се поступак, основи и разлози за престанак судијске функције, као и разлози за разрешење од дужности председника суда, уређују законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Законом о судијама („Службени гласник РС”, бр. 116/08, 58/09 – УС, 104/09, 101/10, 8/12 – УС, 121/12, 124/12 – УС, 101/13, 108/13 - др. закон, 111/14 – УС, 117/14, 40/15, 63/15 – УС, 106/15 и 63/16 – УС) ближе су уређена основна начела у вези са судијском функцијом, положај судије, услови и поступак за избор судије, разлози за престанак судијске функције, положај председника суда и разлози за престанак функције председника суда.

У току примене Закона о судијама, пракса је показала да поједине одредбе тог закона, посебно оне које се односе на избор и трајање мандата председника судова, треба прецизирати и допунити. Циљ предложене измене и допуне јесте доследна примена одредаба Устава Републике Србије које уређују положај судија и председника судова, нарочито оних одредаба Устава које утврђују посебан положај Врховног касационог суда у систему судства у Републици Србији, тиме и посебан положај председника Врховног касационог суда у односу на председнике других судова у Републици Србији. Како та посебност положаја Врховног касационог суда у систему судства у Републици Србији (укључујући и посебан положај председника Врховног касационог суда у односу на председнике других судова) није на одговарајући начин уређена у важећим решењима Закона о судијама, сада се предлаже да положај председника других судова у Републици Србији буде, у погледу дужине мандата и могућности поновног избора, уређен на другачији начин него што је то случај са председником Врховног касационог суда. Поред тога, да би се постигао ефикаснији рад судова, а самим тим и ефикасније остваривање права грађана у судским поступцима, потребно је да се за председнике судова престанак њихове судијске функције и тиме и престанак функције председника суда уреди на посебан начин у односу на друге судије. Тиме би се створио неопходан нормативни оквир за даље активности ради побољшања рада судова у Републици Србији.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Полазећи од тога да је Врховни касациони суд највиши суд у Републици Србији (члан 143. став 4. Устава Републике Србије), из чега проистиче његов различит положај у односу на друге судове у правосудном систему Републике Србије, и положај председника Врховног касационог суда, који је уређен одредбама члана 144. Устава Републике Србије, у суштинском смислу различит је у односу на положај председника других судова. Стога, а узимајући у обзир не само различит положај председника Врховног касационог суда у односу на председнике других судова, већ и сложеност поступка избора председника суда, овим законом одступа се од норми важећег закона према коме су правила о трајању мандата председника Врховног касационог суда и председника других судова изједначена. Стога предлаже се да се председници судова бирају на четири године, што значи да се временски скрати мандат на који би се бирали у односу на важеће решење, али и да се услед тога омогући да могу бити изабрани још једном за председника истог суда, ако би континуитет њиховог рада допринео квалитету и ефикасности у раду суда (члан 1). Ограничење избора на још један мандатни период не односи се на случај избора једног лица за председника другог суда (то лице могло би бити бирано за председника другог суда два пута).

Такође, ради обезбеђења континуитета обављања функције председника суда, посебно у погледу руковођења и организације послова у суду, што би за циљ имало унапређење квалитета и већу ефикасност у раду суда, предлаже се да председнику суда, који у току мандата наврши радни век, судијска функција и функција председника суда престају истеком мандата председника суда (члан 2). Тиме се успоставља изузетак од правила да судији престаје судијска функција навршењем радног века (посебно у вези са чл. 12, 57. и 59. Закона о судијама). Континуитет у обављању функције председника суда, посебно у погледу руковођења и организације послова у суду и с тим у вези унапређење квалитета и ефикасности рада суда доприноси остваривању Уставом Републике Србије гарантованог права на правично суђење (члан 32. Устава Републике Србије), што правда увођење наведеног изузетка.

Због садржине предложених решења, скраћивања трајања мандата председника судова и установљавања могућности да они поново буду изабрани на ту функцију, предлажу се и прелазна законска решења у погледу трајања мандата на који су председници судова већ изабрани, као и правила о трајању мандата у случају поновног избора (члан 3). С обзиром на то да су председници судова који сада обављају ту функцију

већ изабрани на пет година, предлаже се да им се постојећи мандат не скраћује, али да се након тога на евентуални други мандат примени ново системско решење којим се предлаже трајање мандата у периоду од четири године.

Предвиђено је да закон ступа на снагу осмог дана од дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“ (члан 4).

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да се овај закон донесе по хитном поступку, зато што би његово недоношење по хитном поступку могло да проузрокује штетне последице по рад судова у Републици Србији.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Трајање функције

Члан 72.

~~Председник суда бира се на пет година и не може бити поново изабран.~~

ПРЕДСЕДНИК СУДА БИРА СЕ НА ЧЕТИРИ ГОДИНЕ И МОЖЕ БИТИ ЈОШ ЈЕДНОМ ИЗАБРАН ЗА ПРЕДСЕДНИКА ИСТОГ СУДА.

Време на које је председник суда изабран тече од дана ступања на функцију.

Престанак функције председника суда

Члан 74.

Председнику суда престаје функција престанком судијске функције, избором за судију другог суда, на лични захтев, због укидања суда, истеком мандата и разрешењем са функције председника суда.

ПРЕДСЕДНИКУ СУДА, КОЈИ У ТОКУ МАНДАТА НАВРШИ РАДНИ ВЕК, СУДИЈСКА ФУНКЦИЈА И ФУНКЦИЈА ПРЕДСЕДНИКА СУДА ПРЕСТАЈУ ИСТЕКОМ МАНДАТА ПРЕДСЕДНИКА СУДА.

Одлуку о престанку функције председника суда доноси Народна скупштина.

Кад председнику суда престане функција, Високи савет судства је дужан да без одлагања предложи кандидате за избор председника суда.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа

Народни посланик др Александар Мартиновић

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о судијама

The Draft Law on Amendments to the Law on Judges

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

Наслов VII. – Правосуђе, слобода и безбедност, у оквиру којег је члан 80 – Јачање институција и владавина права

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

Наслов VII. – Правосуђе, слобода и безбедност, у оквиру којег је члан 80 – Јачање институција и владавина права

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредаба примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

- Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност

5. Ако не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе Директиве).

- Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

- /

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

- Не

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

- /

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

др Александар Мартиновић